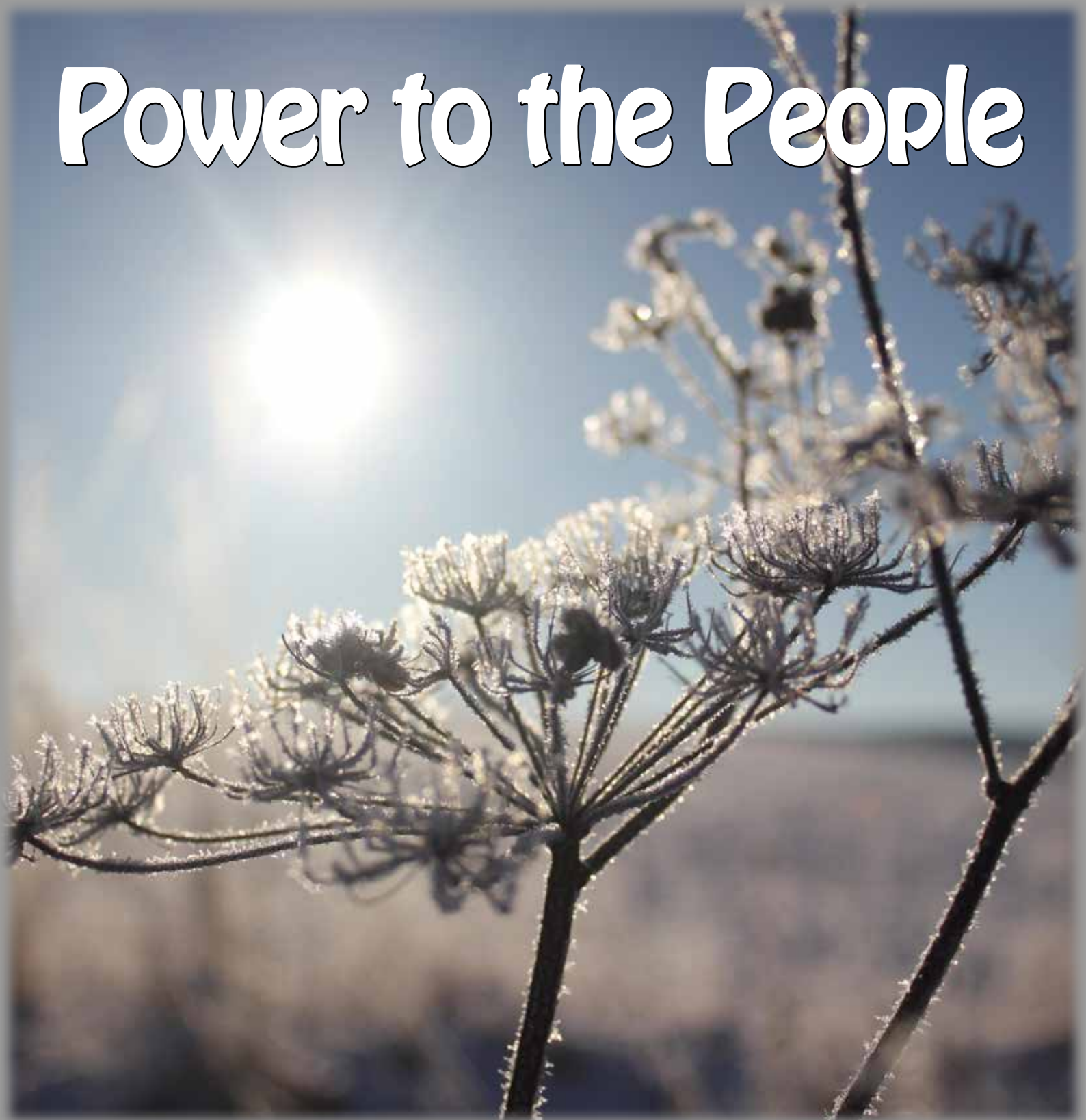

Power to the People

In dit nummer:

Brief van le Pair

Gas, altijd weer dat gas

Opslaan van zonnestroom in Spanje

Van de redactie

Het zijn vreemde tijden. Vorig jaar is in ons land, een recordaantal zonnepanelen geïnstalleerd, voornamelijk bij particulieren. Dit jaar gaat het plaatsen van panelen onverdroten door. Overal ziet de redactie nieuwe zonnepanelen op daken verschijnen, zelfs in stadsgebieden waarvan de bewoners de reputatie genieten behoudend te zijn. Desondanks is in 2013 het aandeel duurzame energie in de elektriciteitsopwekking gedaald, wellicht omdat grote energieconcerns diep in economische nood zitten. Men lijdt recordverliezen en sluit hierom gascentrales en laat steenkool- en bruinkoolcentrales op volle kracht doordraaien. Onze centrale overheid heeft een energieakkoord met allerlei partijen gesloten, maar voorlopig levert het niet zoveel op en is het akkoord bij het grote publiek uit het brandpunt van de interesse geraakt. Onzekerheid bestaat of de Russen de gaskraan naar de Oekraïne gaan dichtdraaien. Als dat gebeurt zijn de gevolgen desastreus, niet alleen voor de Oekraïners maar ook voor het gasverslaafde Europa. Wij dus. We horen ineens in conservatieve kringen een voorzichtige mening dat het niet eens zo gek is om een paar windmolentjes te laten draaien, subsidie of geen subsidie.

Uw redactie probeert de vingers op de pols te houden, maar of dat gaat lukken in deze vreemde tijden waarin allerlei zekerheden plotsklaps 180 graden draaien, dat is maar de vraag. Maar toch, de lente staat in ieder geval voor de deur, en als u uw productiemeter bijhoudt ziet u dat de opbrengsten van de zonnepanelen steil omhoog gaan. Er lijkt een spoortje optimisme in de lucht te zitten. Houden zo!

De redactie wenst u veel leesplezier toe.

Colofon

Power to the people
is een uitgave van de ZPV.

Ledenaantal:

1.538

Opgesteld vermogen:

ca 3.043 kWp

Energiebesparing:

2.586 MWh/jaar

Co₂ besparing:

1.422 ton/jaar uit kolencentrale

Medewerkers

Voorzitter:

Remco de Graaff

Penningmeester:

Jan Ruijgrok

postbus 48,

1380 AA Weesp

Secretaris:

Willem Wellinga

Webmaster

Harry Schreeven

Vormgeving

Gijs de Reus (GdR Design)

Hoofdredacteur:

Floris Wouterlood

Redactieteam:redactie@

zonnestroomproducenten.org

Oplage:

1350

Inhoud

4	Van de voorzitter
7	Evolutie scenario's zonnestroom capaciteit en installaties Nederland
8	Brief van le Pair
9	Gas, altijd weer dat gas
12	Belastingvoordeel voor de duurzame snelle beslisser
14	Zonnepanelen: melkkoetjes-in-spé
16	Politiek gemorrel aan de salderingsregel
17	Opslaan van zonnestroom in Spanje

Van de voorzitter

Eind november vorig jaar heeft het bestuur een email gestuurd naar alle leden met het verzoek om hun lidmaatschapsgegevens bij te werken en om aan te geven of ze hun contributie voortaan willen betalen d.m.v. een incasso of d.m.v. een factuur. We hebben al van een aantal mensen het getekende PDF-formulier mogen ontvangen, maar we hebben deze nog niet van iedereen gehad. In het geval dat u nog niet op deze email heeft gereageerd heeft, zouden we het zeer waarderen als u deze alsnog leest en het getekende PDF-formulier naar ons opstuurt. Kunt u zich niet herinneren dat u deze email heeft gehad, dan zou het kunnen zijn dat deze door het spamfilter van uw emailprogramma is verstopt in de spamfolder.

Verderop in het blad een artikel over politiek gemorrel aan de salderingsregel. Tijdens dat overleg werd er ook het volgende verteld: "Er zijn miljoenen afnemers van elektriciteit in Nederland, maar 226 bedrijven gebruiken met elkaar 54% van het totale elektriciteitsverbruik." Dus 226 bedrijven verbruiken meer elektriciteit dan 7 miljoen huishoudens in een jaar. Ik vraag me dan af hoeveel energiebesparende maatregelen deze bedrijven nog zouden kunnen nemen.

We wensen U bij deze een zonnig voorjaar 2014.

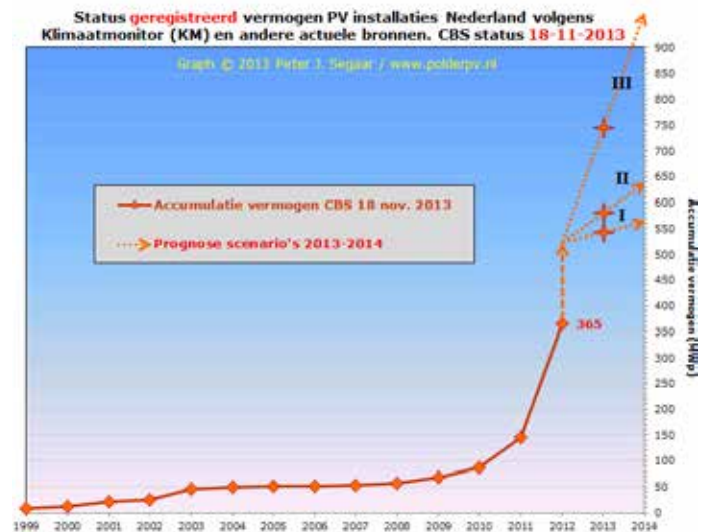
Evolutie scenario's zonnestroom capaciteit en installaties Nederland

Introductie

De webmaster van Polder PV werd in oktober 2013 door Solar Solutions gevraagd of hij twee bijdragen voor het eerste Solar Trendrapport (2014) voor Nederland wilde schrijven. Het belangrijkste stuk betrof een schatting van het mogelijke vermogen en de aantallen PV-installaties voor eind 2013. Polder PV gebruikte de hem bekende bronnen voor een eerste afschatting van de trends. Waarbij een voorkeurs-scenario werd uitgesproken.

Benadrukt dient te worden dat het om zeer grove schattingen gaat, omdat er géén centrale registratie is in Nederland, het PIR register van de netbeheerders fors achterloopt en het volume van het "missende" deel daarin onbekend is. Een actuele registratie van alle zonnestroom producerende installaties in Nederland is non-existent, en gezien de enorme dynamiek in de markt zijn schattingen derhalve met een flinke pot zout tot u te nemen. Veel cijfers die lukraak in de markt worden gegooid hebben geen enkele substantiële of cijfermatige onderbouwing. De branche organisatie Holland Solar heeft de eigen markt voor 2012 volgens de laatste stand van zaken extreem onderschat (145 MWp nieuwbouw na 2 bijstellingen, het CBS cijfer voor 2012 werd op 18 november 2013 echter alweer opgewaardeerd naar 220 MWp, 52% hoger...).

Officieel gepubliceerde recentere cijfers dan tijdens de officiële presentatie van het Solar Trendrapport in Santpoort Noord (21 januari 2014) zijn bij mijn beste weten (nog) niet beschikbaar (status van dit schrijven: 10 februari 2014).

PV-vermogen

Bovenstaande grafiek is samengesteld uit data uit de volgende bronnen:

- CBS tot en met de 2012 update van 18 november 2013 (getrokken bruine lijn, 365 MWp eind 2012).

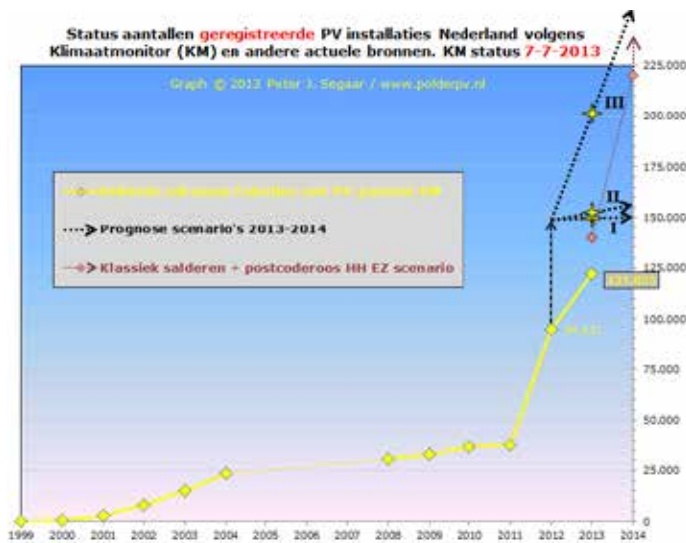
Prognoses (oranje stippellijnen) komen voort uit historische trends in 2010-2012, inclusief de meest actuele gepubliceerde data van:

- NSR - berekening uit officiële cijfers Agentschap NL: 158 MWp in 2013 (mogelijk hoger; verticale gestreepte lijn);
- CertiQ - realisaties uit MEP en SDE subsidie regelingen (1 dec. 2013: 88 MWp*);
- PIR register netbeheer - status 25 sep. 2013: 455 MWp;
- Klimaatmonitor (Rijkswaterstaat) - status 17 juli 2013: 401 MWp.

CBS plus NSR 2013 geeft 523 MWp als "vertrekpunt" voor 2013. Er is uiteraard veel meer vermogen afgezet in dat jaar. Oranje sterren geven schattingen voor resultaat eind 2013, 545 ("minimum") - 582 ("verhoogd") - 747 MWp ("maximaal").

Pijl III dient als voorstelling van de impact van het scenario "wat als de NSR regeling **zou zijn** gecontinueerd?" (wat natuurlijk niet is geschied). Een "acceptabel" optimistisch scenario ligt ergens tussen de 550 en 650 MWp, eind 2013, waarbij ik neig naar nog hogere waarden, dus boven groei scenario II.

Ter vergelijking: in België staat momenteel waarschijnlijk al bijna 3 GWp PV-vermogen, maar politieke ingrepen zullen deze hard gegroeide markt grotendeels op het ijs gaan leggen.

Aantallen PV-installaties/adressen

CBS rapporteert geen aantallen PV-installaties, Klimaatmonitor (geel) is een "best estimate", maar loopt achter. Verder zijn dezelfde dossiers gebruikt als in de 1^e grafiek, plus een vierde ("EZ").

Het maximale potentieel van NSR was 90.000 installaties. In zwarte stippellijnen drie scenario's, met vertrekpunt 2013: KM + restant NSR 2013, ruim 149.000 installaties. Gele sterren geven schattingen voor eind 2013, 150.000 ("minimum") - 153.000 ("verhoogd") - 202.000 installaties ("maximaal").

Een "acceptabel" optimistisch scenario ligt voor eind 2013 ergens tussen de 155.000 en 175.000 installaties, mogelijk meer.

Economische Zaken rekt in hun begroting zelfs met 220.000 salderende huishoudens in 2014 (2^e bruine punt), en voegt ook nog een contingent van 25.000 "postcoderoos" gebruikers toe in dat jaar (verticale donkerbruine pijl). Het punt voor eind 2013 is een lineaire terugrekening van hun prognose cijfers.

Al met al: het lijkt veel harder te gaan dan bijna iedereen in de PV-sector denkt. Al zal pas later blijken hoe hard die groei dan wel "echt" is geweest. Pas in mei worden de allereerste cijfers van CBS verwacht, eerder niet. Ook die zullen later wederom - waarschijnlijk niet marginaal - worden bijgesteld. Omhoog. Polder PV zal trachten bij relevant gepubliceerd nieuw feitenmateriaal dit grafisch te presenteren op de website.

Info en copyright: Peter J. Segaar / www.polderpv.nl, info@polderpv.nl

Eerdere versie van dit artikel verschenen in Solar Trendrapport 2014 (Solar Solutions in samenwerking met Solar Magazine).

Brief van le Pair c.s. aan minister Kamp

Niet iedereen is blij met het SER energieakkoord. Met name de anti-windenergielobby waarvan Cees le Pair een van de aanblazers is. Cees en zijn mannen sloegen aan het rekenen en schokken zich een ongeluk. Hun conclusie: windenergie gaat de klant veel, heel veel geld kosten.

In de macro-economische doorrekening die het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) voor de SER heeft gedaan staat het bedrag van 6 miljard euro. Over de acht jaar (2015-2023) dat dat bedrag wordt uitgesmeerd is dat 750 miljoen op jaarbasis. Niet echt een verontrustend bedrag. De groep-le Pair komt echter uit op 19 miljard omdat het EIB een aantal zaakjes nogal luchtig neemt, zoals een overoptimistische ingebruiksfactor voor windenergie.

Nu staat de redactie van de PttP niet bepaald sympathiek ten opzichte van de ideeën uit de koker van de mensen rondom le Pair, maar

kritisch zijn de heren wel, en een mooi rond getal van 750 miljoen per jaar ons aangegeven door zoetgevooisde Haagse politici lijkt teveel op een bierviltjesberekening gemaakt om argeloze kiezers gerust te stellen. We zijn een pietsje achterdochtig.

Het is dus zaak voor de Tweede Kamer om de kosten van de duurzame energietransitie scherp in de gaten te houden. Dit temeer omdat elke begroting voor grote projecten die ooit uit overheidskoker zijn gekomen altijd te laag is geraamd en het eindbedrag altijd twee tot vier keer hoger uitkwam. Deltawerken, HSL? Betuwelijn? Noord-Zuid metrolijn? Teveel om op te noemen.

Leest u mee op www.clepair.net/clpKamp-E-akkoord.html

Auteur: Floris Wouterlood

Gas, altijd weer dat gas

Vijf jaar geleden, te weten in Power to the People, jaargang 6, nummer 5, betoogde ik dat we van het aardgas af moeten. Dit besef dringt nu eindelijk schoksgewijs door in sommige Haagse kringen, hoewel de allerhoogste politieke bazen op de ministeries van Economische Zaken en Financiën, alsmede politieke bobo's hardnekkig in dat aardgas blijven geloven. Uit de mond van Diederik Samsom, politiek leider en fractievoorzitter in de Tweede Kamer van de PvdA, tevens bij ons nog bekend uit de pionierstijd van zonnepanelen, werd op 25 januari j.l. door een NRC-interviewer opgetekend dat het nodig was Nederland "voor te bereiden op het tijdperk dat Nederland geen eigen aardgas meer heeft". Mooie uitspraak! Eigenaardig dat dat kostbare aardgas eerst helemaal op moet worden gemaakt. Van ministers van Economische Zaken en Financiën kunnen we ons dat nog wel voorstellen, want de Staat der Nederlanden vangt minstens 75% van al het geld dat er in Nederland verdiend wordt met winnen, verwerken en verkopen van aardgas, en 100% van alle belasting die over dat aardgas en al die activiteiten wordt geheven. Maar van een ex-Greenpeace actievoerder had ik iets scherpers verwacht.

Vijf jaar geleden betoogde ik dat aardgas uit onze woningen moet. Dat herhaal ik voor de duidelijkheid hier nog eens. Aardgas is de perfecte grondstof voor de chemische industrie. Je kunt er alles, nou ja, bijna alles mee vervaardigen. Het is door de bril van een chemicus gezien ongelooflijke verspilling om zoiets kostbaars als CH_4 (aardgas) in de fik te zetten voor zoiets banaals als het verwarmen van je huis. Uiterst primitief. Neanderthalers deden het beter, die gebruikten biomassa. En vergeet het milieu niet. Een 1 molecuul CH_4 levert bij verbranding 1 molecuul CO_2 op, zo leerden we in het VWO, en verder twee moleculen onschuldig water. Een kubieke meter Gronings aardgas produceert bij verbranding

1,8 kilogram CO_2 , nog even afgezien van alle emissies die erbij komen door winning, transport en aflevering. 45 miljard kubieke meter aardgas, ofwel de jaarlijks productie uit de grond onder Loppersum en omgeving, is goed voor 45 miljard x 1.8 kilogram = 81 miljoen ton CO_2 . Toe maar. De helft van die 81 miljoen ton wordt verstoekt in de cv-keteltjes, gaspitjes en warmwatervoorzieningen van Nederlandse huizen, kantoren en fabrieken. Zeg dus niet dat aardgas niet veel voorstelt. Huishoudens jagen per jaar gemiddeld 1.800 kuub van het spul door hun woning. Van de oorspronkelijke hoeveelheid van 2.700 miljard kubieke meter Slochterens aardgas is al een dikke 2.000 miljard geconsumeerd. Weg, foetsie, de aardatmosfeer 3.600 megaton CO_2 rijker. Geen wonder dat de aarde opwarmt.

Goed, we weten allemaal dat we liever vandaag dan morgen van het gas af moeten. Hoe houden we straks ons huis warm, hoe maken we ons eten klaar en hoe kunnen we dan douchen zonder te staan bibberen? Antwoord is elektriciteit. Het huis van de toekomst is *full electric*. En daar is geen kerncentrale of kolenstookunit voor nodig. Het beetje warmte dat door goede woningisolatie nog nodig is wordt aangeleverd door een elektrisch aangedreven warmtepomp, warm water wordt geleverd door dezelfde warmtepomp, door een zonneboiler met elektrische naverwarming of door een warmtepompboiler. En koken doen we uiteraard elektrisch, b.v. via inductie. Zonnepanelen zorgen ervoor dat een groot deel van de elektriciteitsbehoefte lokaal en decentraal wordt opgewekt.

Weg dus met dat gas. Het moet en het kan. Er is geen excuus.

Auteur: Floris Wouterlood

Belastingvoordeel voor de duurzame snelle beslisser

Eigenaar van zonnepanelen is energieleverancier

Stel, je hebt afgelopen jaar zonnepanelen laten plaatsen. Voor de nachtelijke stroom betaal je nog steeds een pittig bedrag aan de energieleverancier vanwege de belastingen en BTW, maar overdag gebruik je jouw duurzame stroom. Zo bespaar je gemiddeld circa 23 cent per kWh.

Op zonnige momenten gebruik je de zonnestroom niet alleen zelf, maar gaat je overschot, waardevolle duurzame stroom, via jouw meterkast naar de energieleverancier. Met andere woorden, je levert (lees: 'verkoop') je zonnestroom aan jezelf en het overschot aan zonnestroom verkoop je aan jouw energieleverancier. Strikt genomen ben je nu een energieleverancier en handel je in zonnestroom met jouw energieleverancier en met jezelf. Je vraagt dezelfde stroomprijs die de energieleverancier ook aan jou vraagt.

Formeel ondernemer voor de BTW

Het Europese Hof en sinds kort ook de Belastingdienst vinden dat je daarom ondernemer bent, eentje met een omzet, die BTW ontvangt en betaalt. Meer precies: "Ondernemer voor de BTW".

Naar aanleiding van een Europese uitspraak over PV-BTW (Fuchs-arrest 20 juni 2013, zaak C-219/12 van het Europese Hof van Justitie) heeft staatssecretaris Weekers aangegeven hoe deze Europese uitspraak in Nederland geïmplementeerd moet worden (Veel gestelde vragen en antwoorden over BTW-heffing bij particulieren met zonnepanelen, Nieuwsbericht 7 november 2013). Aan de hand van 14 zelfbedachte vragen licht hij de regeling toe. Hij constateert: formeel is iedereen, die tegen een vastgestelde vergoeding stroom terug levert aan zijn energiebedrijf en aan zichzelf, een ondernemer voor de BTW.

BTW terugvragen: doen of niet?

De Belastingdienst is niet blij met deze regeling. Enerzijds omdat ze jouw BTW-bedragjes (over de factuur aan jezelf en aan jouw energieleverancier) moeten innen of administreren en anderzijds omdat zij het forse BTW-bedrag, dat je betaald hebt voor de hele PV-installatie, aan jou moet terugbetalen. Tenminste, als jij en de circa veertigduizend andere nieuwe (sinds 2013) paneelbezitters hier actief om vragen. Voor de Belastingdienst betekent de regeling veel rompslomp en een kostenpost voor de Staat!!

Als prilbenoemde PV-BTW-ondernemer kun je echter wel genieten van de regeling. Immers, je mag gaan voor de hoofdprijs. Dit is, bij elkaar opgeteld, de BTW over het bedrag van jouw installatie en van de arbeid. Afhankelijk van het aantal geplaatste panelen kom je al snel uit op een bedrag van tussen de € 500 en € 2000. Trek hier de BTW over de aan jezelf geleverde stroom in dit 1e jaar van af (circa € 150) en de rest kun je als BTW-ondernemer voor de Belastingdienst terugvragen. Kassa!

En hoe zit het dan de komende jaren? Als je een gering positief saldo aan BTW hoeft af te dragen (minder dan € 1345 op jaarbasis) hoef je de 'verdiende' BTW niet af te dragen (lees betalen). Maar je moet het wel uitrekenen en nog steeds periodiek aangifte doen en goed administreren en minimaal 7 jaar bewaren, enz. Wel kun je, met het oog op de toekomst, vragen om ontheven te worden van deze administratieplicht.

Een andere optie is om je vanaf het begin helemaal niet aan te melden. De Belastingdienst neemt aan dat je dan impliciet verzocht hebt om af te zien van de administratieve verplichtingen. Dit is de gemakkelijkste weg voor vrijwel iedereen met een setje panelen. Waarschijnlijk zullen de meeste kersvers benoemde PV-BTW-ondernemers opzien tegen de taken bij deze verplichte regeling. Niemand heeft toch zin

in de bijbehorende BTW-administratie. Wat komt er allemaal op je af? Hoeveel jaar zit je nog vast aan het BTW-ondernemerschap en hoeveel kwartalen aangifteformulieren moet je nog invullen? Moet je de meter vervangen om de geleverde stroom te registreren? Kortom veel vragen, veel gedoe en dus veel redenen om je toch maar niet aan te melden bij de Belastingdienst als BTW-ondernemer. Maar toch, als je je niet aanmeldt als BTW-ondernemer bij de Belastingdienst, loop je het bedrag van die kleine duizend euro ook mis!

Wie komt ervoor in aanmerking?

Niet iedereen die zonnestroom produceert komt in aanmerking voor de regeling. Iedereen die op of na 20 juni 2013 de rekening voor hun PV-installatie op de mat heeft gekregen is wettelijk verplicht ondernemer voor de BTW, met dus ook het recht op voorafrek van de reeds betaalde BTW. Dit geldt dus ook voor alle nieuwkomers in de komende jaren! Mensen die in het 2e kwartaal van 2013, dus op of na 1 april 2013 de factuur over de PV-installatie hebben ontvangen, hadden zich kunnen aanmelden als BTW-ondernemer en doen dan ook nog mee. Het kan zijn dat er soepel wordt omgegaan met mensen die dit alsnog in 2013 doen.

Jaarlijks of per kwartaal?

De Belastingdienst stelt gewoonlijk de eis dat er elk kwartaal aangifte moet worden gedaan. Per kwartaal moet de BTW over alle rekeningen en leveringen berekend worden. En er mag niet tussen de kwartalen worden geschoven. Hoe om te gaan met jaarlijkse afrekennota's, zonnestroom opbrengsten, zelflevering, grote variaties over de seizoenen, etc. etc.? Als de totale omzetverwachting niet al te hoog is, kun je vragen om een jaarlijkse aangifteperiode te mogen hanteren i.p.v. een per kwartaal. Dat maakt het een stuk eenvoudiger en fors minder rompslomp. Omdat ook een beroep op de KOR jaarlijks uitgerekend moet worden maakt dit het e.e.a. ook simpeler. Velen zullen dan ook niets meer aan de BTW-fiscus te hoeven over te maken.

Ontheffing vragen na het eerste jaar?

Ben je klaar met de PV-installatie, verwacht je niet meer fors uit te breiden of elk jaar de omvormer te vernieuwen, zul je weinig kosten meer maken en dus ook geen BTW meer terug kunnen vragen. Dan kun je ontheffing vragen van de BTW-administratie. Krijg je die, dan hoef je geen berekeningen meer te maken, geen periodieke aangiften meer te doen, enz.

Metervervanging en andere vereiste zaken?

De belastingdienst erkent dat velen niet precies, geijkt en officieel bemeterd, kunnen aangeven hoeveel zij aan zichzelf hebben geleverd. De BTW over de waarde van die stroom komt namelijk de fiscus toe! Om dit probleem op te lossen hebben ze forfaitaire BTW-bedragen vastgesteld, afhankelijk van de grootte van je installatie. Je hoeft dus geen extra meters te laten plaatsen. Ook hoeft, voor de fiscus, een eventueel aanwezige draaischijf (ferraris) meter niet vervangen te worden. Immers, de BTW over alle gesaldeerde stroom (of in de meter, of via je leverancier als je een digitale of slimme meter hebt) doet niet meer ter zake. Die is precies 0 omdat je evenveel BTW binnenkrijgt over je overschot als wat je betaalt over de op andere momenten gesaldeerde stroom. Alleen als je over een jaarlijks overschot hebt, een enkeling die heel zuinig leeft of een zeer forse installatie heeft (of tussentijds verhuisd?) moet formeel gezien alles exact uitrekenen. En ook de belastingdienst zal je niet gaan aanmelden bij allerlei stroom-productie-registers die niet van de belastingdienst zelf zijn. Ook zij zijn gebonden aan de 'privacy' wetgeving inzake gevoelige gegevens van ondernemers.

Risico's om in de toekomst nog gepakt te worden?

Tja, dat is en blijkt koffiedik kijken. Als ZPV maken we ons sterk om de belangen voor U als duurzame stroom producent zo goed mogelijk te behartigen en ook om op de lange termijn deze vorm van opwek zo goed mogelijk te (laten) stimuleren.

Nu worden de kosten wel een stuk lager, als je de BTW volledig terug kunt krijgen. Daar hebben we niets aan hoeven doen. Maar voor velen toch een mooie opsteker.

Ik persoonlijk zie er geen extra risico's aan kleven om je als BTW ondernemer aan te melden. Wat er ook in de toekomst gaat gebeuren, het zal dan voor iedereen gelden, of je nu wel of niet van dit BTW-voordeel gebruik hebt gemaakt. Ze vinden je vroeg of laat toch wel, als ze willen. Maar dat mag toch ook wel, we wekken toch niet voor niets op?

Conclusie:

Is je installatie van vóór 2013, dan is dit hele verhaal niet voor jou van belang.

Heb je er geen zin in en kan je die honderden tot soms meer dan 1000 euro aan reeds uitgegeven BTW je niet schelen, dan laat je het er bij zitten. Doe niets, en de belastingdienst ontheft je automatisch van je administratieve verplichtingen.

Er is nog een pad te gaan (met nog een paar hobbels) als de factuur op of vlak na 1 april 2013 op de mat lag en er is een geplaveid pad voor mensen die hun factuur voor de zonne-installatie op of na 20 juni hebben ontvangen. En mocht je geen zin hebben in de administratieve verplichtingen, er zijn diverse bureaus die dat tegen betaling voor je overnemen. Het kost wat, maar je bent van veel rompslomp af en onder de streep ga je er zelf flink op vooruit.

Auteur: Doeko Hekstra.

Zonnepanelen: melkkoetjes-in-spé

Een alarmerend stukje verscheen op 23 oktober 2013 in het dagblad The Australian geschreven door Annabel Hepworth over het snode plannetje van de gezamenlijke Australische netbeheerder/elektriciteitsboeren om huishoudens met zonnepanelen een heffing op te gaan leggen vanwege teruglevering. Australië is een uniek land omdat het uitbundige zonneshijnt kent met een stuk hogere energiedichtheid dan in Nederland, ruime subsidies heeft voor huiseigenaren die zonnepanelen op het dak willen leggen, een leuke terugleververgoeding, een hoog particulier woningbezit, heel veel bungalowachtige laagbouwoningen in uitgestrekte voorsteden, en omdat de airconditioning van een Australiër heel veel stroom gebruikt precies op momenten dat de zon heel hard schijnt. Mensen zijn niet gek, en Australiërs net zo min. Gevolg is dat op dit moment 1 op de 10 Australische huizen zonnepanelen op het dak heeft (meer dan een miljoen zonnedaken). Zonnepanelen zijn daar niet aan te slepen, zo hard gaat het met installeren. Dat merken netbeheerders en elektriciteitsboeren de laatste jaren drommels goed, met name in de lange zomer. Hun melkkoetjes drogen op, hun kosten lopen op. Er moeten nieuwe bronnen van inkomsten worden aangeboord, en voilà, een voorstel voor een heffing op terugleveren wordt uit de hoge hoed getoverd.

Argument van de netbeheerder: de bezitter van zonnepanelen gebruikt het netwerk niet alleen voor stroom die hij verbruikt, maar ook voor zonnestroom die hij aan het net teruglevert. Dat brengt kosten met zich mee voor de netbeheerder. Die kosten worden opgehoest door alle verbruikers, dus hebben bezitters van zonnepanelen voordeel ten opzichte van degenen die geen zonnepanelen hebben. Bovendien moet er [fossiel] vermogen stand-by staan voor die momenten dat er geen of weinig zon is. Komen die argumenten u niet bekend voor?

Nu schijnt het zo te zijn dat Nederlandse netbeheerders eerder slimmer zijn geweest dan hun Australische collega's. Men kent

in *Down Under* geen capaciteitstarief. Er is een leveringstarief op basis van de verbruikte kilowatturen. Zodoende vormen de netwerkkosten ongeveer de helft van de prijs van een kilowattuur stroom. Mensen met zonnepanelen die veel stroom verbruiken maar per saldo weinig stroom kopen van hun energiebedrijf zijn dus voordeliger uit dan Nederlandse huishoudens in dezelfde situatie.

Misschien is er een Australiër bij ons komen kijken hoe de netbeheerders in ons land het trucje van het capaciteitstarief hebben ingevoerd. Zou hij het capaciteitstarief hebben bewonderd? Zonnepaneelbezitters zitten hier met de gebakken capaciteitsperen van vastrecht dat de pan uit rijst en een fiscale klem op compensatie op het vastrecht. De energieboeren roepen in ons land allemaal om het hardst dat hun stroomleveringsprijs naar beneden gaat. Dat geeft voor hen helemaal niets want het is de kale stroomprijs terwijl via de achterdeur de vaste kosten stevig worden verhoogd. De échte inkomstendervende is de minister van Financiën die heel wat (belachelijk hoge) energiebelasting misloopt. Hoe lossen die Australiërs dát nou weer op? We houden de ontwikkelingen in dat merkwaardige zonnige continent op het zuidelijke halfrond scherp in de gaten.

Oorspronkelijk artikel: <http://www.theaustralian.com.au/national-affairs/policy/solar-powered-households-face-higher-fees-to-use-grid/story-e6frg6xf-1226744816603#>

Bewerkt en vertaald door: Floris Wouterlood

Politiek gemorrel aan de salderingsregel

De Tweede Kamer houdt regelmatig commissievergaderingen over veel verschillende onderwerpen. Deze zijn niet op TV te zien, en zijn meestal veel interessanter omdat daar vaak wel diep op de materie wordt ingegaan. Op 11 november 2013 is er door de vaste commissie voor Economische Zaken een wetgevingsoverleg Energie gehouden. Daarin werd o.a. gesproken over de uitwerking van het Energie Akkoord. Tijdens de uitleg van minister Kamp deed hij opeens de volgende uitspraak: "Daarnaast hebben we nog de bestaande regeling voor het salderen achter de meter. Deze regeling zullen we voorlopig in stand houden. We zullen pas over vier jaar bekijken wat ermee gaat gebeuren. Als we vervolgens een andere regeling invoeren, wat goed denkbaar is, zullen we voor die nieuwe regeling een goede overgangperiode invoeren. Hoe lang die periode wordt, zullen we op dat moment bekijken op grond van de omstandigheden die dan gelden. Ik kan die omstandigheden nu niet overzien, maar ik ben van mening dat een overgangperiode van vier jaar, nadat we eerst vier jaar de zaak ongewijzigd hebben gelaten, redelijk is. Het kan echter ook goed zijn dat de periode iets langer wordt, zoals in een ander overleg met de Kamer aan de orde is geweest. Ik stel voor dat we het op dat moment gaan bekijken en er nu niet op vooruitlopen. Voor

degenen die nu gebruikmaken van salderen achter de meter is het mooi om te weten dat wij van plan zijn om de regeling de komende vier jaar in stand te houden, ondanks het feit dat het mogelijk is om het van jaar tot jaar bij het belastingplan te veranderen. Het biedt dus zekerheid."

Bovenstaande uitspraak komt direct uit het Tweede Kamer verslag van de commissievergadering. Minister Kamp deed deze uitspraak terwijl hij antwoord gaf op vragen over de uitwerking van het Energie Akkoord dat gesloten is in de SER. Het opvallende is dat in het Energie Akkoord het hele woord 'salderen' niet voorkomt. Toch gebruikt minister Kamp het Energie Akkoord en met name de delen over decentrale energie om weer te beginnen over saldering. Dit is al de tweede keer dat hij aangeeft dat hij salderen in de huidige vorm wil stoppen.

We volgen de debatten op dit vlak, en houden u op de hoogte.

Auteur: Remco de Graaff

Opslaan van zonnestroom in Spanje

De Spaanse netbeheerder REE heeft bij het 220/400 kV onderstation Carmona van haar netwerk (in de buurt van Sevilla) een experimenteel accusysteem aan het net gekoppeld met een vermogen van 1 megawatt. Dit systeem is bedoeld om overschot aan stroom op te slaan om dat op momenten met hoge vraag weer aan het net terug te laten vloeien. Het betreft een studieproject met subsidie van de EG.

Buffering en/of tijdelijke opslag van elektriciteit wordt nodig in een situatie waarbij het aandeel van duurzame opwekkers in een netwerk zodanig wordt dat productiefuncties optreden. Zonnestroom en windenergie zijn nu eenmaal gebaseerd op intermitterende bronnen. Overdag schijnt de zon, 's nachts niet. Wind is er ook niet altijd, en soms waait het heel hard. In een land als Spanje, waar windenergie in 2013 liefst 26% van de nationale elektriciteitsproductie uitmaakte begint men dit te merken. En 100% betrouwbaarheid samen met een 24/7/365 elektriciteitsvoorziening zijn absolute voorwaarden voor een gezonde economie. Er zijn verschillende oplossingen om fluctuaties het hoofd te bieden. Opslag is er een van, naast bijvoorbeeld verregaande koppelingen van nationale netwerken, 'stopcontacten op zee' en slimme netwerken. Opslag kent vele varianten. Voorbeelden zijn opslag met behulp van stuwmeren ('pumped storage'; in ons land het oude plan-Lieveense), het vullen van grotten met samengeperste lucht (voorgesteld in de Verenigde Staten), smelten van zout (toegepast in een thermische zonnestroomcentrale bij Sevilla), en met accu's. Die accu's zijn in het Spaanse voorbeeld lithium-ion accu's, gebaseerd op hetzelfde principe als de accu in een i-pad. In Nederland is het gebruik van elektrochemische accu's bepleit. Iets duurder is wellicht het bereiden en distribueren van waterstof.

Terug naar de experimentele super-accu. 1 Megawatt mag heel veel lijken voor een accu, maar zoveel capaciteit is dat eigenlijk niet. Men berekent in Spanje dat met de 1 MW-accu bij Sevilla de stroombehoeften van 300 Spaanse gezinnen kunnen worden gedekt.

Auteur: Floris Wouterlood - naar aanleiding van het bericht www.solarserver.com/solar-magazine/solar-news/current/2013/kw52/spain-commissions-1-mw-battery-system-to-support-renewables.html